

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

PÓSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATYVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

A trónörökös megkoronázása.

Irta: **Kalmár Antal dr.**

— szeptember 29.

A Habsburgok földi halhatatlansága miatt egyszázötvenkét esztendő óta csak kétszer láttunk koronázást s most Bécs felől ismét jön a hír, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös megkoronázására készülődhetik az ország. El ugyan még felséges urunk-királyunk, de hogy a trón örökösét még az uralkodó király életében megkoronázza a nemzet: az nem szokatlan dolog a magyar történelemben.

Magyarországon örökletes ugyan a királyság, de a koronázás lényegileg választó-királysággá teszi az országot. Azért a koronázás, mert a koronázáskor a nemzet föltételeket szabhat a megkoronázandó király elé, éppen úgy, mint amikor föltételeket állított a nemzet azon királyai elé, — akik 1657-ig választás által jutottak a magyar királyi székbe. A koronázásból a király erőt, a nemzet pedig biztosítékot merít s így a koronázás nagy horderejű eseménye mindenha a magyar nemzeti élet talajával tette közvetlenné a királyság intézményét.

Igy a koronázás és koronázáskor a nemzet alkotmányjogi föltételeinek a megszabása tenné közjogilag a magyar nemzetet igazi szuverénnek. Minthogy azonban nálunk a magyar király felségjogainak egy igen nagy kontingensét a gyakorlatban nem a magyar király, hanem az osztrák császár

gyakorolja: a magyar nemzetnek ez a koronázáskor közjogilag megnyilvánuló igazi szuverenitása az állami kormányzat terén akképpen nyilatkozik meg, hogy ténylegesen nem a nemzet, hanem a király lesz az igazi szuverén ur s így aztán az uralomnak a gyepői is nem a nemzet, hanem a király kezeibe vannak összpontosítva.

Magyarország kormányzati rendszerét tehát közjogilag úgy lehet jellemezni, hogy formailag alkotmányos királyságban élünk, de lényegileg abszolút császárságban élünk, éppen úgy, amint Angliára lehet rámondani, hogy formailag királyság, de lényegében köztársaság, ahol a politikai hatalom sulypontja nem a koronában, de a parlamentben van, ahol az igazi szuverén nem a megkoronázott angol király, hanem a többség mindenható vezére, ahol az angol király hatalma csak politikai fikció, amely éppen úgy a semmiségre van redukálva, mint annak idejében a velencei dogéknál volt tapasztalható.

Közjogilag az angolok tehát tul lőnek a czélon, — igaz, hogy a nemzet javára — mi is tul lőttünk a czélon, de az is igaz, hogy nem a nemzet, hanem a királyság, jobban mondva az osztrák császárság javára. Ez a különbség közöttünk és Angolország között.

Ami már most direkt Ferenc Ferdinánd trónörökösnek még az uralkodó király életében való megkoronáztatását illeti, annak kettős okból nem lehetünk hívei.

Először is nincs meg a bizonytalan trónutódlásnak kényszerítő oka, mert az 1723. I. és II. t.-cikkelyek értelmében egész bizonyosan tudjuk, hogy Ferenc Ferdinándon lesz a királykodás törvényes sora.

Másodszor, mi a megkoronázandó Ferenc Ferdinánd elé a koronázáskor kiállítandó fölvatási hitlevél által világos alkotmányjogi föltételeket akarunk szabni s azt is tudjuk, hogy ezeket a föltételeket jelenleg uralkodó királyunk nem akarja. Ámde hiszen a hitlevélben nem I. Ferenc Józsefről, hanem Ferenc Ferdinándról léssen szó és ez elé fog a nemzet föltételeket szabni.

Ez mind igaz, de ha a koronázás már most megtörténne, kétségtelen, hogy a hitlevél elkészítése I. Ferenc József királyunk befolyásával történhetne csak meg, aki pedig egy ponttal sem engedne változtatni a már Mária Terézi óta változatlanul öt pontból álló hitlevélen. Azt pedig nem kell vitatni, hogy királyunknak milyen rengeteg tulsuly befolyása van a nemzet kormányzó tagjaira, akik előtt a király akarata — szemben a nemzeti akarattal — ugyszólván változatlan szentség.

Ezért nem szabad tehát a koronázásnak jelenleg uralkodó királyunk életében megtörténni, mert ha megtörténne, a nemzetnek mi kilátása se lehetne arra nézve, hogy az ifjabb király elé a nemzet jogait világosan körülíró föltételeket szabhasson.

A nemzet és a király között az össze-

Pósa bácsihoz.*

Költönk! mesélj! Gyöngyosor dalod szívünkbe
Aranykertből átültetett virág,
Gyermekesereg kiált ma lelkesülve:
„Mint atyánkra, úgy tekintünk mi rád!
Ki vagy? komor éjt elűző szövétnek,
Vezér, ki szép, mesés országba visz.
Nevelsz jó gyermeket hű szülőknek,
Idegentől védő szilárd paizs!”

Gyermekvilágnak kristálytisza tükre,
Anyát szeretni könyved megtanít.
S ha befuvallsz lágyan tündéri kürtbe,
Hangjára lelkünk bontja szárnyait;
Leszállsz, ölelsz s aztán emelsz az égig,
Szin-igazság, mihez száz szó se fér,
Ha szárnyait muzsád s meséd vezénylik,
Kis gyermek is óriással felér.

Ki vagy? ha szenvedünk a bécsi kéztől,
Lantod pengette: tisztító vihar
Dörögsz... s a mélyen alvó vére pezsdül,
És ébredsz a csüggedő magyar.

* A Pósa-pár megérkezésekor K. Tóth Kálmán lakásánál elmondta Szilágyi Róza ispotályi leányiskola VI. oszt. tanuló.

Szívből patakozó nótád ősi hárfa,
Szerelmet bűg... hazáról énekel,
Repülve száll... sikot, hegyet bejárva
A nép ajkán ezer életre kel.

Te nemzetednek szive vagy s dalodra,
Mely virágos szivedből fölfakad:
Kicsinyés nagy egy dalban összeforrvá,
Igy énekel: Legyen hazánk szabad!
Ez Pósa bácsinak eszményi vágya,
A miért küzd, csak akkor éri el:
E rózsás kikelet jöttére várva;
Mesélj nekünk! Városunk ünnepel!

Könyves Tóth Kálmán.

A halál elé.

Irta: **Serao Matild.**

Az udvarban a szökőkutak csobogását egészen elnémította a folyton érkező és távozó kocsi kerekeinek zörgése. Két óra volt. A Grand hotel szalonjában a nagylevelű pálmák alatt, kényelmes karosszékekben és a sok színű fonott nádszékekben az utazó vendégek egész raja várt s ez a tarka emberáradat percről-percra változott. Az egyik asztalnál egy női utas reggelizett. Fáradt unalommal siklott el tekin-

tete az embersokaság felett. Mozdulatainak nyugodtsága s az abból kiáradó harmonia a tapasztalt s világlátott utazót sejtették benne. Szép volt, bár nem volt fiatal. A második ifjuság ragyogása is már-már elmuóban volt rajta. Valami különös fáradtság vonta be arcvonásait, amelyek a gyengéd lélek álmodozó természetére vallottak.

Ajkai sápadtak voltak, mint a hervadásnak induló rózsza. Csodaszép szeméből büszkeség és buskomorság áradt ki, gesztenyebarna haja tömötten, de lágyan simult fejéhez s mintha egyedül ebben a hajpom-pában őrizte volna meg ifjuságát.

Felállott, hogy a lármas teremből szalonjába menjen. Előkelő, választékos ruhája díszkrét suhogása kísérette lépteit. Karjának csipkediszó egészen elfőtte apró kezeit, ujjait dusan ékítette a sok ékszer.

Leült az asztal mellé. Érdeklődés nélkül nézte a körülötte nyüzsgő, hullámzó életet, csak szemének révedező buskomorsága villant meg néha. Tekintetével egy pillanatra megnyugodott egy ifjun, aki észrevétlenül lopódzott utána s akinek arcán a pir futott végig, amint az asszony tekintetét felfogta. Majd meg elsápadt.

Fiatalságának teljében volt, alig látzott huszonöt évesnek. Nem ismerte a nőt, nem tudta honnan jött s hova megy, de nem is firtatta kilétét.

Ezek a nagy hotelek olyanok, mint a

ütközést kerülni kell, de a nemzet világos jogaiból egy betűt sem szabad elengedni — s erre a magától kínálkozó legfőbb alkalom a koronázás és a királyi hitlevél kiadása.

Királyunk agg, rettentő szerencsétlenségek érték az életben öccsével, fiával, hitvesével — s tekintve a múltat: 1867 óta eleggő alkotmányosan is uralkodik, tehát a magyar nemzetnek színe és esze mind-mind közreműködik azon, hogy ősz királyunknak öreg napjait nemzeti összeütközések fölszínrehozatalával ne keserítsük.

Ferencz Ferdinánddal azonban másképpen fog állani a nemzet dolga. Ez férfikora delében levő ember s egészen bizonyos, hogy nem szereti a magyar nemzetet, Ninos tehát tekintet, hogy nemzeti követeléseinket ne a legsúlyosabb alakban terjeszszük elő a koronázási hitlevélben. Az államkormányzat terén is vissza kell a nemzetnek az elvesztett igazi nemzeti szuverénitást szerezni s a császári formában tulsulyra vergődött királyságot le kell törni.

Ez a letörés elsősorban akképpen menne végbe, hogy a királyi hitlevélbe különösen beveendő legyen az 1867. XII. t.-cikkelynek paritásos végrehajtása s beveendő legyen az, hogy a király katonai felségjogai a nemzeti nyelvet nem tartalmazhatják, tehát a magyar királynak nincsen joga a magyar nemzetől kapott magyar katonai felségjogai alapján a magyar hadsereg magyar nyelvét — németté tenni.

Itt a legfőbb ideje annak, hogy a már mintegy kétszáz esztendő óta lebillent, még pedig a királyság javára lebillent közjogi egyensúlyt helyreállítsuk.

Ha Ferencz Ferdinánd mindezekre nézve alkotmányjogi biztosítékot nem nyújt: a koronázásnak nem szabad megtörténni s ha nem történik meg, imperiumot a státushatalom körül sem a törvényhozásban, sem a végrehajtó, sem a bírói hatalom terén az 1791. III. törvényczikkely értelmében nem gyakorolhat.

A nemzeti küzdelmet tehát újból föl kell venni, azt szorgosan már most előkészíteni s nem szabad megtörténni annak,

hogy a hitlevél feltételeinek kiállítása körül a nemzetet megint úgy becsapják, amint becsapták 1790-ben. A királyi hitlevél ugyanis 1657-ig 17 pontból állott s abban bőven el voltak számlálva a nemzetek azon jogai, amelyeket a német királyoknak megtartani kellett. Ez a tizenhét pont később hétre, majd öt pontra redukálódott. A nemzet ezzel nem volt megelégedve s 1790-ben követelte az öt pontnak még négy ponttal való kibővítését, amelyben benne lett volna a magyar hadsereg magyar szolgálati és vezényszava is és a Budán székelő magyar udvari haditanács.

Alkotmányunknak ezen fontos szerve részét azonban a királyi leirat négy sorban visszautasítja s bár a küzdelem országgyűléseinken újból és újból megindul: dűlőre még mai napig se jutottunk.

És nem is fogunk jutni, ha a nemzet részéről kimondott „soha” csak két hónapig fog tartani.

A Pósa-pár Debreczenben.

— szeptember 29.

Pósa Lajos a kiváló poéta és neje, a nagy magyar mesemondó pár tegnap d. u. érkezett meg Debreczenbe.

Az érkezés részleteiről már tegnapi számunkban megemlékeztünk.

A gyermekesereg nevében Geiger Pista a következő, Enyedy Sándor által írott osinos verssel üdvözölte a költő-párt:

Pósa bácsi, Lidi néni!
Isten hozott körünkbe!
Régen vártunk; most itt vagytok
Mindnyájunk örömeire!

Pósa bácsi, Lidi néni!
Kiknek magyar a szíve:
Hosszúra nyujtsa éltetek
A magyarok istene!

Meséljétek építétek
Meséért égő szívünk!
Hogy ti tölteké tanulva
Kurucz magyarok legyünk!

Szívetek kedves melegét
Öntétek a mesébe!
Hosszúra nyujtsa éltetek
A magyarok istene!

A Pósa-pár az egész utvonalon a leg-lelkesebb tüntetésben részesült. A gyermekek nekibátorodva, kipirosult arccal éljeneztek a költő-párt, kik alig győzték köszönni az ünnepsítést.

Az estét a Pósa-pár vendégzaserető házigazdája, K. Tóth Kálmán lelkész családja körében töltötte.

A költő pár ma délelőtt több látogatást fog tenni.

A mai előadás programja a következő:

Előadás kezdete pont 5 órakor.

1. Nyitány. Játsza a Magyar testvérek zenekara.
2. Szávay Gyula megnyitó beszédet mond s bemutatja a Pósa-párt a gyerekeknek.
3. Az ev. ref. elemi iskolák és a tanítókar üdvözlése s a Pósa-párnak adandó díszes emléktárgy átnyújtása.
4. Esetleg más tanintézetek üdvözlése.
5. A függöny legördül s szünet után a Magyar zenekar Pósa L. szövegére írott Dankó dalokat játszik.
6. Pósa bácsi és Lidi néni mesélnek.
7. A Magyar testvérek Dankó dalokat játszanak.
9. Pósa bácsi és Lidi néni együtt imádkozik a gyerekekkel.
10. A Magyar testvérek zenekara a Hymnusz játsza s a közönség, gyerekek együtt éneklnek a legszebb magyar dalokhoz.

Másnap ugyanilyen műsor mellett foly le az előadás, csak hogy a zenét Rácz Károly zenekara szolgáltatja s a Szávay megnyitó beszéde után a Svetits-intézet növendékei üdvözlik a Pósa-párt.

A Pósa-pár tiszteletére társasvacsora lesz a második mesemondás után pénteken este 8 órakor az „Angol királynő”-ben. Az étlap szerinti vacsora iránt igen nagy a közönség érdeklődése; jelentkezhetni Csóka Samu városi tanácsosnál, Karai Sándor főgimnáziumi igazgatónál és Kardos Albertnél, a Csokonai-kör titkárnál.

Pósa Lajos nejét, a kedves Lidi nénit Csóka Sámuel tanácsnok a napokban egy láda almával lepte meg. Lidi nénit nagyon meghatotta a kedves küldemény, mit bizo-

nisvárosok, ahol senki sem érdeklődik a másik iránt, nem érdeklődik a más dolgaival.

Háromszor, vagy négyszer találkozott már az asszonnyal az oszloposarnokban, a lépcsőházban s a szalonban s amikor meglátta, szíve hevesebben kezdett dobogni.

Nagy, túlaradó szerelem ébredését érezte az ifju, olyan szerelmet, amely talán végzetes lehet s amelynek érzése elnyomja a vallomást.

Nézte az asszonyt. Tisztán látta, hogy husz évvel is idősebb nála. Érezte, hogy szépsége egy valaha tüneményes szépségnek visszamaradt varázsa oszupán. Ez a szépség már az alkony árnyait vette magára s bevonta vele arcát, lelkét és szemében is meglátszott.

Es mégis szenvedélyes szerelemre ébredt a nő iránt, tekintetében szinte a nő lábához rakta vallomását. Huszonöt esztendő ifjusága megremegett, ha a nő rajta felejtette tekintetét. Talán a mennynek üdvét érezte volna, ha a nő még egyszer rávetette volna — tekintetét, mielőtt eltűnt az oszlopsor mögött.

Az asszony mintha érezte volna az ifju forró tekintetét, melylyel ritmikusan járását követte, egy pillanatra tétován megállott, majd az ifju felé fordította tekintetét, de arozán a mosoly legkisebb rezgése sem látszott.

Megérezte az ifju néma szerelmi vallomását, nem utasította vissza azt, de semmi különösebb változást nem tett rajta.

Megmaradt továbbra is annak az utasnak, aki mindenütt járt, sokat látott s aki már semmin sem csodálkozik. — Megőrizte mindvégig zárkózott modorát, amely elárulta, hogy egy sokat átél, de sokat szenvedett nő, aki most fáradtan megy tovább.

Talán ép ezért szerette meg az ifju. Képzeteivel szinte olvasni akart ezekben a rejtélyekben, melyek a gyönyörök és könyek hatását írták a nő arcára.

A szíve elszorult, ha azokra a sejtelmes titkokra gondolt, amelyekre nő lelkét körülvették, akinek élete a szenvedések, a szerelme a remény és kétségbeesés között folyt le.

Buskomorsága egy viharokkal telt multra vallott s ez a szomorúság, amely állandóan ott maradt arozán, úgy érezte, elvarázsolja.

Elhatározta, hogy még ezen a napon, még ebben az órában meg tudja a rejtélyek titkát, igaz szava, egy biztató mozdulata nem volt számára, de amikor távozt — jól látta — rajta pihentette fáradt tekintetét az ő ismeretlen női utasa...

Utrakészült. Észrevette készülődésén, hogy messze utra szánta magát. Ki tudja, hová.

Hat óra volt. A szálloda élete ismét élénkebb lett.

Egymásután tértek vissza a vendégek, — hogy estebédhez üljenek. A vasuti om-

nibuszokra nehéz málhákat raktak föl. A nő bőszabásu, barna utazó köpenybe volt burkolva, amely alól csak fehér keztyűs keze látszott ki. Arcát sűrű fátyol fődte. Egy ember állott mellette, aki feezes testtartással utasításait várta. Egy lakáj uti podgyászait rakta föl.

Mielőtt felszálltak volna a kocsira, az ifju, aki már nem tudott uralkodni magán, közel ment hozzá s mintha régi ismerőse lett volna, megszólította:

— Elutazik? Miért utazik el?

— Hl kell mennem — felelt halkán a nő. Hangján, amely nyugodt volt, mintha kis remegés futott volna át.

— Ne menjen el. Szeretem — mondta reszkető hangon az ifju.

Az asszony nem felelt, csak a fejét bajtotta le.

— Szeretem, maradjon... Hová megy?

Felemelte fejét s kimondhatatlan fájdalommal nézett az ifjura.

— Szeretem. Szeretem. Hát elmegy? — ismételte. Hová megy? Hová?...

A halál elé — mondta a nő s kezét nyujtotta s azután belépett a kocsiba, amely nesztelen gördüléssel megindult.

nyit az alábbi pár sor, melyet ez alkalomból Csóka Samunak küldött.

Ime:

Aldja meg az Isten
Ezerszer áldja meg
Azt a napos kertét
Ahol az az alma
Pirosodott, sárgult,
Gömbölyűre termett!
Aldja meg az Isten
Mind a két kezével
Aki rázta, szedte!
Csüstitül hulljon áldás
Mindennap arra is,
Ki ide görgette!

Montenegró kölesön kér.

Montenegró Daniló trónörökös bécsi tartózkodásának idejére kölesön kérte a szerb konzult. Így tettek már Budapesten, mert Montenegrónak ninosenek konzuljai.

Szin: Montenegróban. A fejedelem "alotója"?

A fejedelem: Bécből hova fog utazni Daniló?

A titkár: Berlinbe. Csütörtökön odaérkezik.

A fejedelem: Nos? Rendszerben van minden?

A titkár: Rendszerben. Semmiben sem fog hiányt szenvedni. A vasútra kieszköztünk egy másodosztályú szabadjegyet a Neues Wiener Tagblattól.

A fejedelem: Hogy-hogy?

A titkár: Tudja, amóta a Journal megszöktette Lujzát, a lapok áldozatkészek. A Tagblatt adott szabadjegyet a trónörökösnek, mint kiadóhivatali alkalmazottnak, viszont én megintertjultam a számunkra az olasz trónörökös dajkáját az ujszülött állapotáról:

A fejedelem: Az ujszülött dajkáját? Az unokámét? Hogy-hogy?

A titkár: A dajka a nővérem.

A fejedelem: Maga is minden állásba a rokonait teszi be. Azt hallom, hogy az udvari kecskepésztor a nagybátyja. Nos és tovább.

A titkár: Berlinben azután csak menni fog valahogy. A kisebb színházakba is kap szabadjegyet, de a lapokban az igazgatók már előre hirdetni fogják, hogy hová megy. A Wilhelm és Strausz cég, amelyik kecskebőröket vesz nálunk, kölesönadta a kocsiját, a Singer és Model pedig a háziszolgáját, az lesz az inas. A trónörökösnek számára komornát egy színesző fog adni, aki úgy se tudja, hogy alkalmatlan pillanatokban hova rugja a komornáját. Azután kapott kölesön a trónörökös az osztrák katonai attasétól egy überezhert, a török követtől pedig egy pár új sárga cipőt. Gromon Dezső két nadrágot küldött. Mondhatom, hogy minden van, csak...

A fejedelem: Csak konzul nincs.

A titkár: Nincs.

A fejedelem: Kérni kell Pétertől. Hisz Daniló volt koronázásán a fényemelő.

A titkár: Már kértem.

A fejedelem: S nem ad?

A titkár: Nem. Neki sincs. Berlinben neki sincs.

A fejedelem: Akkor mit csináljunk?

A titkár: Nem tudom. Talán a bécsit küldjük utána?

A fejedelem: Ah, az pénzben van. Jobbat tudok.

A titkár: S az?

A fejedelem: Kibékülök Szan-Martinóval. Az évszázados harag már elmúlt közöttünk. Átengedem neked a borbehozatali jogot és kölesönkérem Tiller Samut. Az utána megy Danilónak.

A titkár: De felség, a borbehozatali jog... Az állam érdekei...

A fejedelem: Hagyja. Hiszen úgy is adósak maradunk a bor árával.

Tallér.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Debreczeniek az egyetemes diákszövetségben. Az egész Európában oly nagy munkásságot kifejtő Egyetemes Keresztény Diákszövetségbe akar most beiratkozni a debreczeni theologia. Ebben az ügyben még a jövő hónap közepén ülést tartanak, melyen a szövetségbe való együttes belépés iránt határoznak.

Keletindiai misszionárius Debreczenben. A jövő október hónap 18-án érdekes vendége lesz a debreczeni főiskolának. Maclean angol misszionárius magyarországi látogatása során Debreczenbe is eljön. Maclean Keletindianában volt és ott terjesztette a protestáns vallást. A nagytehetségű, buzgó lelkész mielőtt visszamenne, meglátogatja Magyarországot Október elején a fővárosban hittanhallgatói gyűlés lesz, melyen Maclean felolvasást tart. E gyűlésen az ország valamennyi protestáns theológiája képviselteti magát. Maclean Pozsonyba, Eszperesre, Sárospatakra, Kolozavára és Debreczenbe is ellátogat. Itt 18-án tart felolvasást. Méltó fogadtatására már előre készül az akadémia halgatósága.

Hittanszaki önképzőkör gyűlése. Tegnap este tartotta a főiskolai Hittanszaki Önképző Társulat az iskolai évben első gyűlését, mely énekkel kezdődött. Ének után Mak i Kálmán 3. éves hittanhallgató mondott szép imát. Kövér Árpád szenior tartotta meg elnöki megnyitóbeszédét, melyben kifejtette programját. Azonkívül részletesen elmondotta azokat a teendőket, melyek a Társulatra ez évben várnak. Az 5 indítványára elhatározták, hogy a protestáns estélyeket ez évben nagyobb mértékben tartják, ugyancsak megszaporítják a Homok- és Csapókerthben az egyháztársadalmi összejöveteleket. Elhatározták továbbá, hogy az említett kertek imaházaiban eszentul vasárnaponként a Társulat hittanhallgatói végzik az istentiszteleteket. A Társulat belső tevékenységét is fokozzák. A gyűléseken imán és predikáción kívül értekezéseket, vallásos elbeszéléseket és költeményeket olvasnak fel. A vitagyűlések számát emelik. A tél folyamán nagyszabású estélyt rendeznek, melynek jövedelméből akarják elkészíttetni az akadémiai ifjuság zászlaját. A szenior programbeszéde és valóban helyes, üdvös javaslatának elfogadása biztosíték arra nézve, hogy az Önképző Társulat, mely az előző években oly szép munkásságot fejtett ki, ez évben még fokozottabban szolgálja nemes célját. Záróénekletés után az ülés véget ért.

Kereskedők és iparosok figyelmébe.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara közleménye.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekeltek figyelmét az alábbi közleményekre:

A közös hadügyminiszterium a cs. és

kir. vonatszerternál Klosterneuburgban az 1905. január 1-től december végéig szükséges anyagok biztosítása céljából versenyfegyvergyártást hirdet. A szükséges tárgyak: jármű alkatrészek, jármű eszközök, hámszerszámzat, lőszerelvények, fémzikkék, fémneműk, szövetek, fonal és kötelneműk, közönséges szerszámok és szerelvények.

Az 5 százalékos bánatpénzzel felszerelt ajánlatoknak legkésőbb 1904. október 18. délelőtti 10 óráig kell a klosterneuburgi vonatszerterhez beérkezni. A közelebbi feltételek és a szállítandó tárgyak mintái ugyanott tekinthetők meg.

A cikkek részletesen és mennyiség szerint való felsorolását a „Budapesti Közlöny” folyó szeptember hó 27-iki számában megjelent hirdetmény is tartalmazza.

Calcium carbid és töltény szállítását versenyfegyvergyártás útján óhajtja a M. Á. V. igazgatósága biztosítani. Pályázni október hó 22-ig lehet.

Bőrneműk szállítására ajánlati tárgyalást irt ki a M. Á. V. igazgatósága. Határidő október hó 21.

A szegedi 5. honvéd gyalogezred különféle ócska ruházati cikkek eladására ajánlati verseny tárgyalást hirdet. Pályázhatni október 15-ig lehet.

A tomesvári 7. ik hadtest a nagyváradi csapatkórház kifőzészertü élelmezésére nyilvános pályázatot hirdet. Határidő: okt. 14.

A megcsalt férj bosszúja.

Összeszúrta a felesége kedvesét.
— szeptember 29.

Az éjjel 1 órakor a Homokkert II. járásában véres dráma játszódott le.

Az eset nem új, régi ismert história, amely elég gyakran előfordul, csak a személyek változnak. Szereplői a megcsalt férj, a hűtlen asszony és a szerető.

A dráma éjfél 12 órakor történt. A Homokkert II. járásában lakik Szathmáry András, ki a debreczeni kir. ügyészség fogházában mint fogházormester teljesít szolgálatot.

A napnak legnagyobb részében el van foglalva és gyakran még éjjel is kell szolgálatot teljesítenie.

Szathmárynak elég csinos arcu, de különben igénytelen megjelenésű felesége van. Az asszony, férje távollétében unatkozott és hogy az unalmát elűzze, udvaroltatott magának. Szerette, ha a fiatal emberek forgolódtak körülötte és szívesen fogadta udvarlásukat.

A legkomolyabb udvarlók egyike volt Bagdács Imre ácslegény, Bagdács, homokkerti szatócsnak csinos, fiatal fia. A menyecskének is tetszett Bagdács Imre és csakhamar az udvarlásból szerelmi viszony fejlődött.

A férfi a férj távollétében gyakrabban ellátogatott Szathmárynéhoz és néha egész délutánokat, estéket eltöltött az asszony társaságában.

A környéken már régebben rebesgették, hogy a kis menyecske megcsalja az urát, de a férj, ki el volt foglalva, mit sem vett észre.

A napokban azonban a mende-mondákról ő is értesült.

Tegnap este Szathmáry szolgálatban volt.

Feleségének azt mondta, nem jön haza, csak reggel.

Az asszonyeme feltevésben nyugodtan várta kedvesét. Bagdács Imrét, ki 8 óra felé el is ment az asszonyhoz.

Bezárt ajtók mögött beszélgettek, mikor egyszerre csak éjfél után pár percet várta váratlanul otthon teremtett Szathmáry, a hatalmas atlétia termetű férj.

A férj megjelenésén nagy zavart támasztott, de Bagdácsnak menekülni már lehetetlen volt.

Amikor Szathmáry a szobába lépett, meggyőződés szerzett neje hűtlenségéről.

Ebben a pillanatban elfeledkezett mindéről, szemei vérben forogtak és hirtelen előrántotta zsebkését, nekiesett a tetten ért szeretőnek, Bagdács Imrének és egy vágással végig hasította arcát. A vágás a fültől a szájig terjed. De ezzel még nem elégedett meg Szathmáry, nekiesett a görsösen védekező és vértől borított embernek és összeszurkálta. Több mint 14 mély szurás van Bagdács Imre testén.

Az asszony az irtózatos látványra rémülve és segélyért kiabálva menekült ki a szobából, így ő benne nem tett semmi kárt a megölt férj.

A segélykiáltásokra a szomszédok elősiettek, de azok már nem akadályozhatták meg a vérontást.

Bagdács Imre nagy vértócsában feküdt eszméletlenül. A házbéliek orvosért futottak. Engel Ignác dr., hívták elő, ki egy órától reggeli fél hat óráig varrta a súlyosan sérült ember sebeit.

A rendőrségnek csak reggel 6 órakor tett a véres esetről jelentést Bagdács testvére.

Bagdács Imrét életveszélyes sérüléseivel apjának lakására szállították. A hűtlen asszony, kiért a véres dráma végbement, otthagya urát és kedvesének lakására ment azt ápolni.

A rendőrség a véres családi dráma ügyében megindította a vizsgálatot.

Hajdu vármegye közgyűlése.

— szeptember 29.

Lanyha érdeklődés mellett indult meg ma délelőtt 9 órakor Hajdu vármegye közgyűlése, melyen Rásó Gyula alispán elnökölt.

A miniszter néhány leiratának és rendeletének tudomásul vétele után elfogadták a megyei háztartási alapnak jövő évi költségelirányzatát.

A megye hivatalos lapjának előfizetési árát magánosok részére évi 20 koronában állapították meg.

Aztán a bősörményi Boeskey-szobor ügye került szönyegre. A megye ugyanis kéri a minisztert, hogy a meglévő 35 ezer koronához — mely azóta 36 ezerre szaporodott — járuljon hozzá, hogy a szoborra szükséges 48 ezer korona együtt legyen.

A miniszter azt javasolja a megyének, hogy adják meg a képzőművészeti tanácsnak a beleszólási jogot, mely esetben a tanács hozzá fog járulni a szobor költségeihez; a hiányzó összeg pedig decemberig társadalmi uton egybegyűl. Elhatározta a közgyűlés, hogy a miniszter utmutatása szerint jár el és Holló Barnabás Boeskey-szobrának mintáját megküldi a képzőművészeti tanácsnak.

Módosított és pótló szabályrendeletek következtek ezután.

A vármegyei alapok és a gyámpénztár pénzkészletének megőrzésével egyhan-

gulag a Debreczeni Első Takarékpénztárt bízzák meg.

A vármegye szabályrendeletet hozott, melyben megtiltja a 15 éven alóli gyermekeknek a nyilvános mulató helyeken való megjelenését. A miniszter azzal küldötte vissza a szabályrendeletet a megyének, hogy módosítsák a szabályrendelet áthágói megbüntetéséből befolyt összeg hovatfordítását.

Az egyhangú tárgysorozat morzsolás közben egész felfrissítette a bizottsági tagokat az a vita, mely a községi és körjegyzők, ugyis mint anyakönyvvezetők részére egyes hivatalos működésért engedélyezett díjakról és az ezek által végezhető magánmunkálatokról alkotott vármegyei szabályrendeletnek tárgyalása során fejlődött. A fenti szabályrendeletnek azt a részét, mely a telekkönyvi kérvények kiállítás díjának az érték arányában való díjazásáról szól, a miniszter egyszerűen megsemmisíti és a kiállítási díjat 3 koronában állapítja meg. Ez természetesen azokat sújtja leginkább, kik apróbb összegeket vesznek fel.

Többek felszólalása után Jánosi Zoltán indítványozza, hogy ismét terjesszék fel a szabályrendeletet kellő információ kíséretében a miniszterhez. Jánosi indítványát valamennyien elfogadták.

Debreczen szab. kir. város törvényhatósága megküldte a megyének azt a feliratát, melyet a magyar nyelv és jelvények jogainak a külképviseletekben is megfelelő érvényesítése tárgyában az országgyűlés képviselőházához intézett.

Az állandó választmány azt javasolja, hogy hasonló szellemű feliratot küldjenek a képviselőháznak.

A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel tette magáévá az állandó választmány hazafias javaslatát.

Somogyvármegye közönségének a lótenyésztés állandó irányítása és fejlesztése tárgyában a földművelésügyi miniszterhez intézett feliratát hasonló felirattal pártolja, valamint Győr város közönségének a községi adófizetés kiterjesztése és a házbéradó általánosítása tárgyában a pénzügyminiszter urhoz intézett feliratát is.

Hajduböszörmény közönségének hazafias átirata következett ezután. Hajduböszörmény arra kéri a megyét, hogy március 15. napjának nemzeti ünneppé tételéért intézzen feliratot a képviselőházhoz.

Nagy lelkesedéssel fogadták a bősörményiek e szép kérelmét és egy szívvvel határozták el, hogy a képviselőházhoz felírják, miszerint április 11-e helyett márczius 15-ét tegyék országos ünneppé.

Egész sereg megkeresés, átirat elintézése után a számvevőség jelentéseit vették tudomásul.

A megyebeli városok és községek költségvetésének megadása után a közgyűlés 12 óra után fejeződött be.

NAPI HIREK.

— **A légszeszgyári igazgató tanulmányutja.** Debreczeni Jenő légszeszgyári igazgató a nyáron hosszabb tanulmányutat tett külföldön. A szerzett tapasztalatokról terjedelmes és igen tanulságos jelentést készített, melyet ma terjesztett be a tanácshoz. A tanács elhatározta, hogy kiadja a polgármesternek és a tanács minden tagjának a terjedelmes jelentést átolvassák végett.

— **A bábaképezde építése.** A belügyminiszter — mint jeleztük — helyben hagyta a közgyűlés ama határozatát, melyben kimondta, hogy 300,000 korona költséggel a régi vásártér helyén bábaképezde építet. A tanács ma tartott ülésén elhatározta, hogy az építésre

meghirdeti az árlejtést és az ajánlatok beadási határidejét október hó 15. napjára tűzte ki.

— **A népkönyha mult évi működése.** A jótékony nőgyűlés ma terjesztette be jelentését a tanácsnak a népkönyha mult évi működéséről. — A jelentésből kitűnik, hogy a népkönyha a mult évben majdnem 40,000 ebédet adott, naponta átlag 516 embernek adott ebédet és egy személy élelmezése alig 10 fillérbe került naponta. A tanács köszönetet mondott a nőgyűlésnek e téren kifejtett működéséért és a jelentést tudomásul vette.

— **Huszárkapitány — debreczeni polgár.** A tanács ma tartott ülésén Wolf János os. és kir. kapitányt Debreczen város községi kötelekének illetékébe felvette.

— **Országos vásár.** A legközelebbi országos vásár, amely a Dienesnapj vásár nevét viseli, hetfőn veszi kezdetét a következő sorrendben fog lefolyni: Okt. 3, 4 és 5-én, azaz hétfőn, kedden, szerdán lesz a bőr, gyapju, méz, dió stb. továbbá toll, iparczikkek, gabona és terményvásár. Okt. 6 és 7-én, csütörtökön és pénteken lesz a juhvásár. Okt. 8-án és 9-én, szombaton és vasárnap lesz a sertésvásár. Okt. 9—10-én és 11-én, azaz hétfőn és kedden lesz a baromvásár.

— **A takarmány és katonai kinstár.** A közös hadügyminisztérium utasította az összes katonai hadbiztoságokat, hogy mindazon helyeken, hol a széna és a zab ára a takarmányhiány következtében csak egy harmadával lépi túl azokat az árakat, melyeket a katonai kinstár az 1904—5. évre előírt, a készleteket a kinstár részére összevásárolják. Ezen rendelkezésnek az a célja, hogy a katonai kinstár által előirányzott tételeket, melyeket a zab- és széna-szükségletre kivetettek, az egész országban megindult takarmány-áremelkedés következtében jelentékenyebben túl ne lépjenek és a katonai kinstárt nagyobb kiadásoktól megóvjuk.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: özv. Magyar Lászlóné Radics Anna róm. kath. 71 éves, Klein Lajosné Eiserfel Hani izr. 41 éves, Dózsa Róza ev. ref. 10 napos, Nagy Eszter ev. ref. 28 éves.

— **Aki a fiát lopni tanítja.** Szakácsi József állami utmester elvált a feleségétől, Mészáros Juliánától és ismét megnősült; öt éves fia persze vele maradt. A kis fiut az anyja, ha az utcán meglátja, mindig biztatja, hogy amit tud, lopjon otthonról. Az anyja biztatására a kis fiu több ízben lopott is, de mikor rájöttek, abba hagyta a lopást. — Most aztán a rosszlelkű anya lesi a fiut és ha megtalálja, elveszi tőle, ami nála van. Tegnap a boltba küldték a kis fiut. A vásárlásból még egy korona visszajárt. Az anyja elvette tőle a pénzt és arra oktatta, hogy otthon azt mondja, elvesztette a pénzt. A gyerek azonban hosszas faggatásra bevallotta az egész dolgot. A bűnös anya ellen megindították az eljárást.

— **Egy debreczeni család kívándorlása.** A rendőrbjelentési hivatalban ma adták ki az Amerikába szóló utlevelet Gonda Glück Lajosnének és 3 kis gyermekének, ki férje, illetőleg apjuk után, ki már régebben Amerikában lakik, kívándorolnak.

— **Talált pénz.** Boros Márton gazdálkodó pénz talált a Széchényi-utcán. Igazolt tulajdonosa a bűnügyi osztálynál átveheti.

— **Verekedő házaspár.** A vasuti állomásnál Rác Miklós napszámos és fele-

sége összeverekedtek. A férfi szeretett nejét verte agyba-főbe, az asszony meg hitvese arcáról szedogette le a külső mázt, a rendőr pedig mind a kettőt bekísérte, amiért családi ügyeik olyan békés intézésénél utczai botrányt csináltak.

Koszoru a Kossuth szobron. Hajdudorog közönsége azon alkalomból, hogy Nánás város Kossuth Lajos szobor-bizottsága az október hó 2-án rendezendő szoborleleplezési ünnepélyére meghívta folyó hó 27-én tartott rendkívüli közgyűlésén nagy lelkesedéssel egyhangulag elhatározta, hogy a szoborra koszorút helyez. A képviselőtestület erre vonatkozó határozata így szól: A midőn a szomszéd Hajdunánás városban tartandó hazafias ünnepre vonatkozó meghívást köszönettel fogadja a képviselőtestület, — ugyanaz alkalommal elhatározza, hogy a magyar történelem egyik legkimagaslóbb alakjának emlékére rendezett azon magasztos ünnepélyen magát képviseltetni s a leleplezendő szobrot a város nevében szintén megkoszoruzni kívánja s a küldöttség vezetésére, a koszoru letetésére Farkas Győző főjegyzőt bizza meg. Az ünnepélyre a város színe-java, előkelő polgársága egész kocsisorral fog átvonulni a szomszéd Nánásra, hogy Kossuthnak élő fiát, Ferenczet láthassa s szavát meghallhassa.

Majomtolvaj. Nem az elkezelés művészetét üző majomról van szó, hanem egy majomról, melyet elloptak. Györgyevios Milán egyke lakos cselédje, Dalraka Pál a gondjaira bizott majommal együtt nyomtalanul eltűnt. A cselédet is, meg a majmot is körözik. A majom a köröző levél szerint 100 kor. értékű.

Eltűnt fiatal ember. Eiszner Ignác 19 éves kovácsságát Tiszacségeről, szülőinek házából eljött és nyoma veszett. Azt hiszik, hogy a fiatal ember valami szerencsétlenségnek lett az áldozata. Országszerte keresik.

Osavargó segéd. Surányi Sándor nyitrai megyei kereskedő segédét osavargás és feltűnő viselkedése miatt bekísérték. Olyan zavaros feleleteket adott és olyan sajtáságosan viselkedett, hogy meg kell figyelni elmebeli állapotát.

Agyonvert végrehajtó. Gelse, tolnamegyei községben egy csomó felbőszült asszony agyonverte Gants Rudolf községi végrehajtót. Gants az elmúlt napokban a párbér behajtásával foglalkozott s a hátraleköszoknál lefoglalt zálogtárgyakat akarta összehordatni, hogy még aznap megtarthassa az árverést. Ruderschmidt Jakabné házában is megjelent, ahol ágyneműeket rakatott fel a kocsira és vitette tovább. — Ruderschmidt né sirására csakhamar összefutottak a környékbeli asszonyok, akik, mint-hogy látták, hogy a végrehajtó a többi házaktól is viszi a lefoglalt zálogtárgyakat, leginkább pedig ágyneműket, mindenféle megjegyzést tettek. Gants a sértegetésekre sértéssel felelt, miért közrefogták az asszonyok s eleintén kövekkel dobálták, majd pedig, — amikor a végrehajtó egy Klár Jakabné nevű asszonyt arculütött, csakhamar előkerültek a dorongok is. — A szorongatott végrehajtó a vele volt községi szolgát elküldte a község házára, hogy segítséget hívjon. Ezt várták csak az asszonyok. Amint a végrehajtó egyedül maradt, az asszonyokból álló csoport közepén valaki hátulról halántékra ütötte, minek következtében elbukott. Ekkor megrohanták a szerencsétlen embert s addig verték, míg kiszenvedett. Mire a község házából a segítség megérkezett, Gants már halott volt. A csendőrség eddig több asszonyt letartóztatott.

Amatőr otthon. Érdekes ujtás. Azon tisztelt amatőrök, kik a Schwartz-féle üzletben fedezik fényképészeti cikkek szükségleteit, teljesen díjtalanul használhatják a volt Balkányi-féle műtermet, Piac-utca 81. szám, akár felvételre, vagy bármilyen fényképészeti munkára, hol egy tanult fény-

képész áll rendelkezésükre, valamint egy kitűnő nagyítógép.

Kávéház megnyitása. Ma nyitja meg Erős Jakab fényesen átalakított kávéházát, Rácz Károly teljes zenekarával. Lapunk mai számában lévő erre vonatkozó hirdetését a közönség figyelmébe ajánljuk.

Gazdálkodóknak Horváth Gusztáv óraműves Hatvan-utca 2. szám alatti czég, ilyen czimű mai számunkban megjelent hirdetését olvasóink szives figyelmébe ajánljuk.

Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfaluassy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.

Az angol szabóhoz czimmel új férfi szabóüzlet nyílt a Kossuth-u. 8 sz. alatt a színház mellett. Tulajdonosa kiváló szakember, aki a közönség igényeit izlésével és szakismeretével minden tekintetben ki fogja elégíteni, valamint üzlete iránt vonzalmát és bizalmát megnyerni. Egyébiránt mai számunkban megjelent hirdetését olvasóink szives figyelmébe ajánljuk.

TÁVIRATOK.

— A „Debrecen” eredeti távirata. — Saját tudósítónktól.

Orosz-japán háboru.

Tokióból jelentik, hogy a japán sajtó a külföldi sajtóban hangoztatott békehirekre megjegyzi, hogy **a mostani viszonyok között a békekötés gondolatát egyhangulag visszautasítja. A háboru folytatását kívánja.**

Az angol-japán szövetség ajánlatosnak mutatja azt, hogy ez a szövetség a felújítás alkalmával a Kinán és Koreán kívüli ázsiai területekre is kiterjeszkedjék. Az angolok a japánoknak segítségére lesznek Ázsiában és viszont a japánok az angoloknak, ha az oroszok Indiában és Tibetben fenyegetőleg lépnek fel.

Csifuból jelentik, hogy a Port-Arthurból, a kikötő bejáratából kijött orosz torpedónaszádok több japán dzsukkát fogtak el.

Sanghaiból jelentik, hogy a Port-Arthur ellen intézett támadás, melyet 26-án éjjel intéztek a japánok, rendkívül heves volt.

Lujza hercegnő ügye.

Bécsből, jelentik, hogy a királyt kelle-mesen érinti a Koburg Lujza ügyének jóra fordulása és hogy az affér nemsokára befejezést nyer. Az udvari körök és a közelálló személyek erősen befolyásolják a királyt, hogy Koburg herceg iránt jóindulatra hangolják. A kihallgatást kérők, kik között Koburg Klementina hercegnő, Koburg Fülöp herceg testvére is van, a királyt épen erre akarják rábírní. A királynak az a szándéka, hogy a jövő héten elhagyja Bécsset, és nem is tér addig vissza Bécsbe, míg Lujza hercegnő ügye teljes befejezést nem nyer.

A kolera.

Szt.-Pétervárról jelentik hivatalosan, hogy 17-től 27-ig a Káspitó környékén 9 kolera eset volt, kik közül 3 meghalt.

Spalatóból jelentik, hogy a mult héten Bakuban 67 beteg közül 38 halt el.

A román király Bécsben.

Bécs, szeptember 29. Károly román király a trónörökösrel ma reggel ide érkeztek. A vasutnál a király nevét viselő 6 ik gyalogezred parancsnoka, a román követ várták.

Nem emelik a kamatlábat.

Bécs, szept. 29. Az Osztrák-Magyar Bank, Bilinszky kormányzó elnöklete alatt ma d. e. ülést tartott, melyen kimondották, hogy a kamatlábat se nem emelik, se nem csökkentik, a jelenlegi kamatlábat változatlanul meghagyják.

Budapesti árutözsde.

— szept. 29.

Buza őszre	10 25—
Buza tavaszra	10 61—
Rozs őszre	7 44—7 45
Rozs tavaszra	7 90—7 91
Tengeri őszre	7 35—7 36
Zab	6 80—6 81
Arpa	7 21—7 23

VEGYES HIREK.

*** Letartóztatott ügyvéd.** Temeskubiban letartóztatott Abonyi Henrik ügyvéd. Az ügyvéd ellen számtalan följelentést tettek s többrendbeli büntett elkövetésével vádolják. A letartóztatás egyik volt ügyfele kérelmére történt, akit százezer koronáig károsított meg. Abonyi egész vagyonára bűnügyi zárlatot vezetett.

Dr. Abonyi mintegy tíz év óta lakott Temeskubiban s nagykiterjedésű praxisával mintegy 200,000 korona vagyont szerzett. Nem a legjobb hirben állott, volt ellene fenyegető eljárás is folyamatban okirathamisítás miatt, de akkor felmentették. Dr. Abonyi Temeskubiban Deszpinit's birtokos ügyvédje volt, akinek ingatlanára az árverést elrendelték. Az árverésen a kincstár is érdekelve volt. Abonyi különféle machinációkkal öt évig huzta-halasztotta az árverést. Ebből az ügyből történt ellene a feljelentés, s a fehértemplomi kir. törvényszék vizsgálóbírája s az ügyész tegnap Temeskubiban mentek s ott fogatosították a vizsgálatot, amelynek során aztán Abonyit letartóztatották, s az este bezárolták a fehértemplomi törvényszék fogházába.

Abonyi ellen Deszpinit's Áron és neje ügyvédi büntett, sikkasztás és okirathamisítás miatt tett feljelentést. Ugyanis Abonyi Deszpinit'sék ingatlanának elárvereztetésekor kérészkolta az ingatlan terhelő adósságok kifizetését, hogy ő majd kifizeti ezeket a terheket a hitelezőknek, a pénzt felvette de felvette azokat a letéteket is, amelyek az ingatlan terhelő ezen követelések kifizetésére szolgáltak. Mintegy 100,000 koronát szedett össze ilyen módon, aztán eltűnt. Mikor a feljelentés megtörtént, visszajött Temeskubiban, ahol aztán letartóztatották. Vagyonát már régebben neje iratta át.

*** Nem akart öreg leány lenni.** Székesfehérvárról írják, hogy nagy feltűnést és részvétet keltett ott egy fiatal leány öngyilkossága. Miklós Emma árvalány volt, akit szüleinek halála után nagynéje vett magához. Szeretettel és jóakarattal gondoskodott neveléséről. Hat évvel ezelőtt a Pásztor-féle gyógyszerárba került pénztárosnőnek, ahol mindenki megszerette a jókedvű, szőke leányt, aki amellet, hogy a pénztárosnői teendőket végezte, hosszas otléte alatt anynyira ügyes lett, hogy akár recepteket is el tudott volna készíteni. Az utóbbi időben ott akarta hagyni a gyógyszerárt. Lehet,

hogy tervének egyéb oka is volt, de soha senkinek nem mondta. Többször kifejezést adott annak, hogy nem akar öreg leány lenni s ha 24 éves koráig férjhez nem megy, öngyilkossá lesz. Ki vette volna azonban komolyan az ilyen megjegyzést egy 22 éves leánytól? Szombaton este hazament, jókedvűen beszélgetett, majd munkába fogott s 10 óráig szorgalmasan varrt. Csakhamar fuldokló hangokat s hánykolódást hallottak a szobájából. Etorzult arccal, kínos halálküzdelmek közt találták a leányt, aki megmérgezte magát. A szerencsétlen iszonyatos kínok között halt meg. Mikor felboncolták, anyának találták. Lehet, hogy végtelen tetének ez az oka s a szégyen elől menekült a halálba. A mérge mineműségét nem tudták megállapítani az orvosok, azért a beleket felküldték Budapestre a vegyszeti intézetbe. A rendőrség vizsgálatot indított.

*** Az amerikai bevándorlás korlátozása.** Mióta az Európából Amerikába irányuló kivándorlás oly nagy mérveket öltött, azóta az amerikai kormány már többféle intézkedést léptetett életbe, melyek az odaváló bevándorlást megnehezítik. Ujabbán ismét foglalkoznak a bevándorlás további korlátozásának tervével, mert az Egyesült-Államok kereskedelmi kormánya anyagot gyűjt a bevándorlási kérdés újabb szabályozására. A külföldön székelő amerikai konzuloktól beszerzett értesítések és tudósítások nagyobb részt megegyeznek abban, hogy a bevándorlás ezentúl még jobban korlátozandó. A bevándorlás kérdésének újabb szabályozása alkalmával oly magas követelményeket fognak felállítani a bevándorlók műveltségi fokát tekintetében, hogy a jövőben, ha ez a tervbe vett intézkedés törvényyé válik, nagyon sok kivándorlót fognak visszautasítani. Ezen intézkedés éle főképpen az alsóbb rendű munkásnép bevándorlása ellen van tervbe véve, minthogy ezidőszent a bevándorlók legnagyobb részét ez az osztály szolgáltatja.

*** A nábobok vármegyéje.** Torontál-megye igazoló választmánya most állította össze az 1905-re legtöbb adót fizető megyebizottsági tagok névsorát. A legtöbb adót fizetnek: Gróf Csekonics Endre 213 021 korona, gróf Harcourt Félix 89 980 korona, Róbert pármái herceg 48 871 korona, gróf Karacsonyi Jenő 47 765 korona, gróf Batthyány László 37 322 korona, gróf Zichy Agoston 30 020 korona, Csávossy Gyula 26 565 korona, gróf Wimpffen Simon 22 589 korona, gróf Karacsonyi Aladár 20 006 korona, gróf Nákó Sándor 19 964 korona, báró Dániel Ernő 19 240 korona, Karacsonyi Andor 17 814 korona, gróf Szapáry Pál 17 124 korona, József főherceg 17 014 kor., báró Gerliczy Ferencz 14 717 kor., Dungyeryszky László 13 717 korona, herceg Odescalchy Géza 11 316 korona, Kohner Henrik 10 864 korona, báró Nikolics Fedor 10 824 korona, báró Liphay Frigyes 10 756 korona. — Azonkívül huszonketten fizetnek 5600 koronán feletti adót.

KÖZGAZDASÁG.

Adatok a mák termeléséhez. A mák termelése egyike a legjövendőbb gazdasági foglalkozás. Feltétele a különösen megművelt s igen jól megtrágyázott talaj. Az istállótrágya még ősszel alászántandó; a műtrágyák közül különösen a szuperfoszfát és chilisálótromot hálálja meg, előbbent a vetőszántás előtt, utóbbit vetés után kell alkalmazni. A vetést, ha csak lehetséges, már márciusban kell eszközölni, mert minél korábban vettetik, fejlődése annál normálisabb és jobb lesz, soros vetésnél kat. holdanként 3-3½ kg. magra van szükség, mely ugyanannyi száraz homokkal keverten vetendő el. Szórvavetésnél a mag kétszerannyi is lehet. Legmegfelelőbb vetési mélység 2 cm, amit vetőgépnél úgy érhetünk el, ha a súlyokat leszedjük. Vetés után a talaj igen könnyű vető beronával járatandó

meg. Az első kapálást lehetőleg lókapával kell eszközölni, mert ez olcsóbb s ezért szükséges szélesebb sorokba vetni. A lókapával mellett természetesen a kézikapát is igénybe kell venni, hogy a munka tökéletesebb legyen. Mikor azután 3-4 levelet fejlesztett, következik az egyezés. A legmegfelelőbb növénytavolság 13-15 cm. Egyezés után a szükséghez képest még 1 vagy 2 kapálást kell neki adni, amely már kizárólag lókapával történhetik. A mák aratása akkor eszközölhető, amikor a tokok megbarnultak és bőrszerű kinézést vettek fel.

A mertezés befolyása a burgonya termésre. Dr. Ulbricht német tanár azt tapasztalta, hogy a nevezett talajban termelt burgonya gumói vanasodtak, a márgázás következtében azonban igen. A gyakorlati tapasztalatok szerint a rozs alá adott kainittal trágyázott és a rézs után megmárgázott talajban a burgonya nem vansodik meg s ezt Ulbricht is tapasztalta. Olyan frissen már ázott talajban azonban, mely kainittal nem trágyázott, varas lett az ugyanazon fajta, különben teljesen azonosan művelt burgonya. A meszezés a termés hozamot rendkívüleg növelte; többnyire 30-40 m/m-al. Legkisebb termés-többletet a mészköpporral s legnagyobbat az égetett mészszel trágyázott parozella szolgáltatja. Megállapított ezen kísérletek alkalmával az is, hogy a meszezés a talajt porhanyóbbá, tevékenyebbé változtatta. A mész tehát burgonyánál is kitűnő termést fokozó hatással bír, csak azután gondoskodni kell, hogy a talajból fokozottabb mérvben elvont tápláló anyagok istálló- és műtrágyákban vissza is pótoltsanak.

Czéliszertű a luczernát ősszel vetni? Az idei száraz évben, amidőn a tavasszal vetett luczernák nagyrészt kivesztek, bizonyára sokan meg fogják kísérelni a luczerna őszi vetését, hogy ilyen módon pótolják a jövő évi takarmányhiányt. A luczerna őszi vetése azonban ritkán vezet célra, mert az augusztus és szeptember hóban nálunk uralkodni szokott szárazság miatt többnyire nem sikerül. De nincs is miért ősszel vetnünk luczernát, mert ha tavasszal egymagában védőnövény nélkül vetjük, sokkal jobb eredményt fogunk elérni, mintha ősszel vetetjük volna. Kerpely Kálmán, a gazdasági tanintézet igazgatója végzett ez irányban több ízben kísérletet; amelyek mindig a tavaszi vetés javára dőltek el. Természetes is, hogy a tavaszi nedvesebb időjárásban a luczernamag is gyorsabban indul csírázásnak és fejlődésnek. Ez eljárásnak különben meg van az az előnye is, hogy tavaszig módunkban van talajunkat nemcsak ismételt mély szántásokkal, de megfelelő istálló- és műtrágyákkal is előkészíteni, ami mindenestre a luczernatermés előnyére fog szolgálni.

A világ széntermelése. Az angol kereskedelmi miniszterium most adta ki szokásos évi statisztikai kimutatását, amely igen érdekes számadatokban tünteti fel ezuttal a világ széntermelését, az egyes országok szerinti megoszlásában. E kimutatás szerint a világ évi széntermelése körülbelül 790.000.000 tonnát tesz ki. Ebbe azonban nincs beleértve a barnaszéntermés. Ez a kvantum következésképp oszlik meg a termelésben az egyes államok között, tonnákban:

1901.	1902.	1903. évben
Anglia		
219.047,000	227.095,000	230.334,000
Németország		
108.539,000	107.474,000	116.638,000
Franciaország		
31.634,000	29.365,000	34.318,007
Belgium		
21.213,000	22.877,000	23.912,000

Egyesült-Államok		
261.874,000	269.277,000	320.983,000
A kivitel a három legtöbbet termelő államban így alakul:		
Anglia	63.802,000	tonna
Németország	13.524,000	"
Egyes.-Államok	4.954,000	"

INGATLANOK FORGALMA.

Kaszás Sándor veszi a debreczeni 3208. sz. tjkvben foglalt 436 négyszögöl majorsági földjét Lókodi Sándortól 872 kor.

Egresi Illés neje Mózser Gertrud veszik a debreczeni 3623. sz. tjkvben foglalt 802 négyszögöl Köntöskerti szőlőt Kun János és neje Antal Sárától 2800 kor.

Lakatos Gábor és neje Kissuk Mária veszik a debreczeni 8943 sz. tjkvben foglalt 315 négyszögöl Tóglás-kerti szőlőt Rácz József és neje Szücs Erzsébettől 786 koronáért.

Tóvis István és neje Tóth Zsuzsanna veszik a debreczeni 8267 sz. tjkvben foglalt Busi-utca 7 sz. házat özv. Dien Mihálytól 7000 kor.

Balogh József és neje Papp Julianna veszik a debreczeni 8743. számú tjkvben foglalt 158 négyszögöl ujosza u földjét Masku András és neje Topis Mariától 2400 koronáért.

Özv. Simonffy Béláné Bay Iona veszi a debreczeni 8023. sz. tjkvben foglalt 1169 négyszögöl sestakerti szőlőt Simonffy Imréltől ajándék czímen 1000 korona értékben.

Özv. Barta Mihályné Kovács Julianna veszi a pusztai bárói 92. sz. tjkvben foglalt 11 hold 67 négyszögöl kaszálót Kovács Ferencz és társai háromnegyed részét 1500 koronáért.

Tegdes Károly és neje Szigeti Julianna veszik a debreczeni 8815. sz. tjkvben foglalt 1274 négyszögöl Sestakerti szőlőt Mayer Gézánéltől 6400 koronáért.

Jenes Sándor és neje Pirocska Iona veszik a debreczeni 7007. sz. tjkvben foglalt 300 négyszögöl Csigeakerti szőlőt Vida József és nejétől 900 koronáért.

Balogh Sándor és neje Nagy Mária veszik a debreczeni 9731. sz. tjkvben foglalt 416 és fél négyszögöl Csapókerti szőlőt Balogh Imre és neje Toldi Erzsébettől 1400 koronáért.

REGÉNY CSARNOK.

Az ezredesné taktikája.

Irtá: Sas Ede.

A vacsora még javában állt, de a fiatal Szirmay Györgyné háta mögött már ott türelmetlenkedett az udvarlója, aki őt a tánczra fölkérte. Az életvidám, szép szőke asszonyka föl villanó szemmel hörpítette ki maradék pezsgőjét és sietett, hogy egy ütemet se mulasszon el a divatos csárdásból. A férje az étterem ajtajában ült, hogyha majd neje, tizenhatodik ujra után, fölhevülve visszatér, kéznél legyen és rögtön ráterithesse az életmentő gallérkát. A kissé gyérülő hajú honatyja az ajtó mögül gyönyörködött abban a különös látványban, amit a háttérben nyújt, ha — üvegen keresztül nézzük. Amikor a muzsikát nem halljuk, olyan érthetetlennek, megfoghatatlannak tűnik föl előttünk a tánczoló rezgése, forgása, tombolása! Azt hisszük: ilyesmit nem művelhet az ember józan észszel. Különösen hajlandók erre a föltevésre a férfiak, akik a feleség

belépőjét őrzik, mialatt az asszony az udvarlójával tánczol...

György már meglehetősen elunta magát őrhelyén, mikor egyszerre pirosan, verítékesen ziháló tudóval, akár egy kenyérfutó, termett mellette Zala Viktor, aki a férjnek egy szép asszony rokonát vitte a szupé-csárdás forgatagába

— Szerencse, hogy valami hiba támadt a frizuráján — vetette magát kimerülten egy székre a bál robotosa, — különben ott roskadok össze mellette. Igaz ugyan, hogyha diák volnék, azt mondanám: a legszebb halál, ha egy szép asszony agyonfáraszt bennünket a táncban...

— De mivel nem vagy diák, jobbnak látod a tüzes amazon mellől a buffet pezsgője mellé menekülni, ugyebár? Hja, hajdanta a gavallérok vérüket ontották az asszonyokért; s most azt a pár csöpp verítéket is sajnálják, amit a szupé-csárdás a homlokukra sajtol...

— Ne érts félre, Gyuri. Dehogy sajnálom. Hiszen tökéletesen bele vagyok bolondulva abba a nagyszerű teremtésbe. Táncz közben olyan lázas dolgokat sugtam a fülébe, hogy azt hittem: vagy a vállamra szédül, vagy arczul üt...

— S mit csinált?

— Nem szólt egy szót sem, csak mosolygott. S ezzel még jobban elvette az eszemet...

György közelebb húzta székét barátjához, hosszan, merően szemébe nézett s vállára tette a kezét.

— Szegény barátom, tehát el vagy tőkélve a házasságra.

Viktor meglepetve tette le a pezsgős poharát.

— Miféle házasságra? Hogy gondolnék én házasságra, amikor életre-halálra udvarlok Palásthy ezredes feleségének? Vagy azt hiszed, hogy az az asszony elvállik a kedvemért az urától és feleségül jön hozzám?

— Azt nem. Hanem azért te mégis meg fogsz házasodni és pedig mihamarább.

— Megbolondultál?

— Józan eszemnél vagyok. Meg van írva a végzet rózsaszínű könyvében, hogy akik Palásthyénak udvarolnak, két héten belül megtartják az eljegyzésüket.

— S ugyan kit fogok én eljegyezni?

— Azt majd meglátod. Annyira nem akarom föllebbenteni a jövődő fátyolát. Hadd maradjon a sorsnak is számodra valami meglepetése.

A beszélgetésnek e perczben vége szakadt, mert a cigányprimás néhány erélyes nyirettyüvonással befejezte a tizenhatodik ujrát és semmiféle ígérettel avagy halálos fenyegetéssel nem volt rábirható, hogy belekezdjen a tizenhetedikbe. György a feleségéhez sietett és férji kötelességtudás teljes készségével terítette a gyöngéd rózsapírral befutott vállakra a himzett brokát belépőt. Palásthyé is előkerült a toilett-szobából, ahol lázadó hajfűrtjeit igazította ragyogó diadémja alá. Zala Viktor elragadtatva bámult az érett, kívánatos szépségével kábitó asszonyra.

— És az az ostoba Gyuri még azt mondja, hogy én megházasodom — talán valami fruskát vezetek oltárhoz, mikor gondolni se tudok, csak erre az észvesztő asszonyra...

(Folyt. köv.)

Kávéház megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a

Magyar király kávéházamat

gyönyörű szépen, művésziességen újra festtettem és egész új felszereléssel, 4 igen modern, legújabb fajtájú tekeasztallal látam el, úgy, hogy kávéházam ma látványosság számba megy.

Ezuttal tudatom, hogy Magyarország és a külföld előkelő lapjait tartom s társaságok kívánságára bármilyen lapot meghozatok.

Ünnepélyes megnyitás ma este csütörtökön szeptember 28-án **Rácz Károly teljes zenekara** közreműködésével.

Nagy súlyt fektetek a reggeli és az esti kávéra és gondom lesz rá, hogy a t. közönség gyors és pontos kiszolgálásban részesüljön.

Nem kíméltem sem költséget, sem fáradságot, hogy a közönség legmeszebbmenő igényét kényelem szempontjából is kielégíthessem.

Csakis kitűnő, elsőrangú kül- és bel-földi borokat tartok — Szives pártfogást kérek tisztelettel

Erős Jakab,
kávé.

Új férfi szabó üzlet megnyitás!

Értesítem a t. közönséget, hogy helyben **Kossuth-utca 8. szám alatt**, a színház mellett, az

Angol szabóhoz czimmel

elegáns, modern igényű férfi szabó üzletet nyitottam, hol elvállalok mindennemű aszakkámba vágó megrendeléseket kívánat szerint, a legújabb fazon és divat után.

Raktáramon nagy választékban tartok divatos **angol- és francia** szövetekeket

Amennyiben üzletemben kiváló munkákat alkalmaztam és a megrendelt ruhák saját felügyeletem alatt készíttetnek, azoknak szabását egyedül végzem. Külföldön szerzett sok évi tapasztalataim folytán bátran ígérhetem, hogy a nagyközönség igényeit a legnagyobb mérvben ki fogom elégíteni, valamint üzletem iránti vonzalmát kitűnő izlésem és megbízhatóságommal biztosítom.

Miért is magamat szives figyelmébe és jóindulatába ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel

Rosenberg József,

férfi szabó és szabász

— Kossuth-utca 8. szám. —

Gyémánt petroleum
tisztán égő, szag nélküli
soha nem füstöl!
1 liter 16 krajczár.
Deutsch Albert és Fia
fűszerkereskedésében, Hatvan-utca 9.

Aki

olcsón, jól, praktikusán és modernül
építkezni akar,

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához Debreczen, Hunyadi-u. 21.

Templomok, városi lakóházak, kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárasszá tételét, betonrozást vagy bármily építkezéshez tartozó munkát elvállal.

Építkezésekre törlesztéses kölcsönt előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel előkészít a kőmives, kőfaragó és ácsmesteri vizsgára. — Építő iparosoknak olcsón készít tervrajzokat, költségvetést.

1 liter

Borhegyi borvíz

8 krajczár,

mely kitűnő, üdítő egészséges ital, kapható

Máyer Jenőnél

előbb

Geréby Fülöp utódai Debreczen.

Üveg betét 4 krajczár.

Gazdálkodóknak.

Biztos járasu Anker-órák erős járasu, 3 órás ezüst fadellel, pormentes, rugótörés kizárva

20 koronaért

2 évi tényleges jótállással

kapható:

Horváth

óraművesnél

Debreczen, Hatvan-u. 2.

Postai szétküldés.

Javítások jutányosan

szinte jótállással.

Szőnyeg,

✂ függöny, butorszövet, ✂
linoleum

● raktárunkat, saját házukba ●

Kossuth-utca 5. sz.

|| főzletünk emeleti helyi-
séibe helyeztük által. ||

A még raktáron levő
szőnyeg, függöny, butor-
szövet, ágy- és asztalterítőket
ameddig a készlet tart

✦ leszállított árak mellett ✦
árusítjuk el.

Bosznay J. és Társa.

Debreczen Kossuth-u. 5.

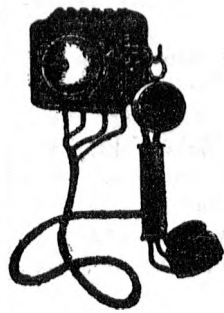
A legolesőbb
bevásárlási forrás

Székely Jenő és Társa

utóda

uri és női-dívat
cipőraktár cégnél

Piacz-
és Szent-Anna-utca
sarkán.

Telefon, villám-
hárító, villany-
csengő felszere-
léseket szaksze-
rűen és olcsón
készít és javít

Krausz Kálmán bádogos,

Hatvan-utca 2. szám.

A gázkandallóval való fűtés

— a legszebb, legbiztosabb és legjobban szabályozható, —

— nem füstöl, nem kormoz, nem szemetel, —

nem rontja a levegőt,
disziti a lakást, —

nem drágább a fatüzelésnél.

— Berendezése megrendelhető a légszesz-gyárnál. —

KOCH TESTVÉREK

DEBRECZEN,
PIACZ-UTCZA 51.
= CSANAK-HÁZ. =

Budapest legnagyobb férfi-, fiu-, leányka- és
gyermekruha áruházának debreczeni fióküzlete

A berendezési munkálatok késedelme miatt csak

a napokban

nyílik meg.

Az első nap bevételenek tiszta jövevelmét a
Debreczen sz. kir. város részére beszerzendő mentő kocsii
javára adományozzuk.